

**Uchwała Nr 89**  
**Komitetu Monitorującego**  
**Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027**  
**z 05 listopada 2024 r.**

w sprawie zmian w interwencji I 10.12. - Tworzenie zadrzewień śródpolnych Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

Zgodnie z art. 124 ust. 4 lit. d rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013, Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 uchwala, co następuje:

**§ 1.**

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 pozytywnie opiniuje zmiany w I 10.12. - Tworzenie zadrzewień śródpolnych Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, zawarte w załączniku do uchwały.

**§ 2.**

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania stosownych zmian w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, będących bezpośrednią konsekwencją procedury dokonania zmian określonych w § 1.

**§ 3.**

Komitet Monitorujący Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 upoważnia Instytucję Zarządzającą do dokonania zmian Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej zawartych w załączniku do uchwały, w wyniku uzgodnień z Komisją Europejską.

**§ 4.**

Uchwała wchodzi w życie z dniem przyjęcia.

Stefan Krajewski

Przewodniczący

Komitetu Monitorującego Plan Strategiczny dla  
Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

### Rodzaj zmiany:

Uproszczenie i uatrakcyjnienie zasad realizacji inwestycji w ramach interwencji 10.12 Tworzenie zadrzewień śródpolnych, polegające na rozszerzeniu listy gatunków i rodzajów, które mogą być wykorzystywane do nasadzeń.

Proponuje się, aby obecną listę drzew i krzewów rozszerzyć o drzewa owocowe odmian tradycyjnych, wspierane w ramach interwencji I 8.4. - Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych. Lista odmian uprawnionych do wsparcia została określona w przepisach krajowych.

**Proponowana zmiana PS WPR 2023-2027** - zmiany zaznaczono czerwoną czcionką oraz przekreśleniami, począwszy od str. 925 - wersja pełna 4.2, w części:

### 5 Szczegółowy projekt, wymogi i warunki kwalifikowalności interwencji

Interwencja polegająca na założeniu zadrzewień śródpolnych, w celu zwiększenia pochłaniania dwutlenku węgla. W ramach interwencji preferowane będą nasadzenia w formie liniowej, tak aby jednocześnie spełniały funkcje przeciwwietrzne, wodochronne i przeciwerozyjne.

Interwencja wpływa też na ochronę zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze oraz wzrost różnorodności biologicznej na obszarach wiejskich. Zadrzewienia przyczyniają się do zwiększania retencji wodnej oraz zmniejszają ilość zanieczyszczeń przedostających się do wód. Stanowią istotny element przeciwdziałania skutkom suszy. Zapobiegają erozji wodnej i wietrznej.

Zadrzewienia prowadzą do urozmaicenia krajobrazu rolniczego, wspomagają utrzymanie równowagi ekologicznej na obszarach wiejskich, stanowią miejsce bytowania wielu organizmów i bazę pokarmową m.in. dla ptaków i owadów zapylających, w szczególności pszczoł, dla których oferują nie tylko pokarm, ale również miejsce na założenie gniazda. Interwencja bezpośrednio realizuje cele Europejskiego Zielonego Ładu, w tym Strategii bioróżnorodności, dotyczące m.in.: ochrony i przywracania elementów krajobrazu charakteryzujących się bogatą różnorodnością biologiczną, powstrzymania i odwrócenia procesu spadku liczebności owadów zapylających, jak również przyczynia się do wypełniania planu działania, zawartego w Nowej strategii leśnej UE 2030 r., dotyczącego zasadzenia co najmniej 3 mld dodatkowych drzew w UE do 2030 r.

W ramach interwencji aby zapewnić realizację celów środowiskowych:

- przyznawane będzie wsparcie na tworzenie zadrzewień śródpolnych i ich ochronę przed zniszczeniem;
- nasadzenia prowadzone będą rodzimymi gatunkami drzew lub krzewów lub **odmianami drzew owocowych, wspieranymi w ramach interwencji I 8.4. - Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych**, w tym m.in. biocenotycznymi lub miododajnymi;
- w składzie gatunkowym nasadzeń przeważać będą gatunki liściaste, tj. co najmniej 90%, o ile pozwolą na to warunki siedliskowe;
- nasadzenia prowadzone będą co najmniej 3 różnymi gatunkami lub rodzajami drzew lub krzewów, z tym że udział drzew lub krzewów najmniej licznego gatunku lub rodzaju spośród trzech najliczniejszych wynosi co najmniej 10%,

- skład gatunkowy dostosowany będzie do warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru;
- szczegółowa lista gatunków i rodzajów drzew i krzewów dla tej interwencji zdefiniowana zostanie w przepisach krajowych;
- liczba sadzonek drzew lub krzewów wynosić będzie ok. 1 500 – 2 500 szt./ha;
- rolnik będzie miał możliwość skonsultowania planowanego zadrzewienia z wyspecjalizowanym w tym zakresie doradcą rolnym.

Interwencja jest komplementarna z interwencją Zalesianie gruntów rolnych, ponieważ uzupełnia możliwość uzyskania pomocy do gruntów, które z uwagi na warunki powierzchniowe (szerokość) nie kwalifikują się do zalesienia. Interwencja ma również komplementarny (uzupełniający) charakter z interwencją I 8.8 obejmującą premie z tytułu zadrzewień, w ramach której założone zadrzewienia będą mogły być pielęgnowane i utrzymywane, co zapewni długotrwały efekt środowiskowy.

### **1. Uzasadnienie proponowanej zmiany:**

Proponowana zmiana ma na celu dostosowanie interwencji do aktualnych potrzeb środowiskowych i społecznych, poprzez rozszerzenie listy drzew, którymi mogą być prowadzone nasadzenia. Tradycyjne odmiany drzew owocowych są bardziej odporne na choroby, mrozy i szkodniki, dzięki czemu jest mniejsze prawdopodobieństwo wypadania sadzonek, a to wpłynie na stabilność i odporność tworzonych zadrzewień śródpolnych. Wprowadzenie tradycyjnych odmian drzew owocowych przełoży się również na wzrost bioróżnorodności w tworzonych zadrzewieniach, ponieważ tradycyjne odmiany drzew owocowych stanowią ostoję dla wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków i owadów zapylających, oraz są miejscem ich żerowania. Wprowadzenie tradycyjnych odmian drzew owocowych do listy gatunków, których nasadzenia będą wspierane w ramach interwencji 10.12 to również ochrona dawnych odmian drzew owocowych, których upraw w znacznej mierze zaniechano. Proponowana zmiana może synergiczne efekty z interwencją I 8.4. - Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych. To połączenie pomoże w zwiększeniu efektywności działań związanych z ochroną i promocją tradycyjnych odmian.

### **2. Przepis zgodnie, z którym będzie dokonana zmiana:**

Art. 119 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013.

### **3. Data konsultacji z Komitetem Monitorującym PS WPR 2023-2027:**

30 października 2024 r.

### **4. Oczekiwany efekt wprowadzenia zmiany:**

Oczekuje się, że rozszerzenie listy gatunków, którymi można prowadzić nasadzenia w ramach interwencji 10.12 Tworzenie zadrzewień śródpolnych, o drzewa owocowe wspierane w ramach interwencji I 8.4. - Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew, przełoży się na zwiększenie

zainteresowania interwencją, a tym samym wzrost zadrzewień w krajobrazie rolniczym. Z uwagi, że tradycyjne odmiany drzew owocowych są bardziej odporne na choroby, mrozy i szkodniki, oczekuje się również pozytywnego wpływu proponowanej zmiany na stabilność i odporność zakładanych zadrzewień. Efektem wprowadzonych zmian będzie zwiększenie bioróżnorodności obszarów wiejskich, ponieważ tradycyjne odmiany drzew owocowych stanowią ostoję dla wielu gatunków zwierząt, w tym ptaków i owadów zapylających.

#### **5. Wpływ zmiany na cele i wskaźniki:**

Zaproponowane w uchwale zmiany nie mają wpływu na cele określone w Planie Strategicznym. Nie wiążą się również ze zmianą określonych wcześniej wskaźników.

Powierzchnia wnioskowana w kampaniach 2023 i 2024 stanowi jedynie 8,1% powierzchni zaplanowanej na wymienione kampanie w Planie Strategicznym. W związku z niskim zainteresowaniem interwencją oczekuje się, że zaproponowana zmiana przyczyni się do zwiększenia powierzchni zadrzewionej w ramach interwencji 10.12, a tym samym umożliwi realizację wskaźników zaplanowanych w Planie Strategicznym, w zakresie objętym tą interwencją (tj. R.16; R.17; R.26; R.32). Dodatkowo, zwiększenie powierzchni pod zadrzewieniami przełoży się na wzrost zainteresowania interwencją I.8.8. Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych, której celem jest m.in. zapewnienie trwałości utworzonych zadrzewień. Oczekuje się tym samym poprawy realizacji zaplanowanych wskaźników: R.12; R.14; R.19; R.21; R.22; R.31; R.34.

#### **6. Wpływ na plan finansowy PS WPR:**

Proponowana zmiana nie będzie miała wpływu na plan finansowy PS WPR, ponieważ zapotrzebowanie na środki finansowe, wynikające z projektowanej zmiany zostanie pokryte w ramach aktualnie obowiązującego budżetu interwencji 10.12 Tworzenie zadrzewień śródpolnych.